

NATUR- KRISE = KULTUR- KRISE

KONFERANSE OM NATUR I ENDRING

MAIHAUGEN
LILLEHAMMER

MÅNDAG
28. OKTOBER

TYSDAG
29. OKTOBER

Verda er ramma av krig og naturkrise. Her heime er presset på naturen større enn nokon gong. Korleis påverkar dei dramatiske hendingane i verda vår eigen kvardag? Korleis kan vi sikre ei berekraftig framtid for eigen natur og kultur?

Fjellet og utmarka er viktige ressursar for dei som driv skogbruk, kjøt- og mjølkeproduksjon. For hyttefolk og andre er naturen òg til glede og inspirasjon. I naturen møtest menneske med ulike interesser og behov. Av slikt oppstår motsetningar, men òg dialog og nye moglegheiter. Stadig fleire kjempar om tilgangen til naturressursane. Men er det plass til alle?

Med ei global klimakrise og krigar i Europa og Midtausten blir spørsmål om sjølvforsyning og bevaring av matjord og kulturminne viktige spørsmål også her heime. Korleis påverkar dei dramatiske hendingane i verda vår eigen kvardag? Kva kan bygda lære av dei store krisene? Korleis kan vi sikre natur- og kulturressursane best for framtida?

I museumsprosjektet «Eit skigardsdele – frå stølskultur til hytteindustri» undersøker musea i Innlandet ulike forvaltningspraksisar i sterkt utbygde støls- og utmarksområde. På årets konferanse spør vi korleis vi alle kan bidra til ei berekraftig framtid med fokus på samarbeid og inkludering og langsiktig forvaltning av naturressursane.

Vi ser òg utviklinga i lys av erfaringane frå Lake District i England. Her har ein drive turisme sidan 1700-talet. Sameksistensen har skapt spenning og konflikt mellom ulike miljø og interessentar, men òg vekst, verdiskaping og ei ny framtid for bygda.

MÅNDAG
28. OKTOBER

TEMA 1: KVINNER, MAT OG INNOVASJON

Ø1, mat og mingling på Kjøpstaden

19.00–22.00

Samtale med:

Anette Svastuen frå Sel er gardbrukar og turistvert, kjøttprodusent og dagleg leiar i Gudbrandsdalsmat. Anette i arbeidsgruppa i Matfylket Innlandet.

Heidi Bjerkan, kokk og driver av Michelin-restauranten Credo i Oslo. Årets kjøkkensjef i 2015, Ingridprisen og Matprisen i 2017, og Kokkenes Kokk i 2019. Ambassadør for Bocuse d'Or.

Kathrine Kinn, sosiolog, forfattar og bonde på eit småbruk i Telemark. Tidlegare nestleiar i Norsk Bonde- og Småbrukarlag fra 2018 til 2020.

Anne Ekornholmen, politisk redaktør i Nationen, leiar samtalen.

UNDERHALDNING:

Synnøve Brøndbo Plassen kjem frå Folldal og er ei av dei mest ettertrakta unge folkemusikarane i Noreg. Folkelarmprisen i 2022, vinnar av landskappleiken i 2023, nominert til Spellemansprisen i 2024.

Anette Svastuen

Heidi Bjerkan

Kathrine Kinn

Synnøve B Plassen

TYSDAG
29. OKTOBER

TEMA 2: MATBEREDSKAP OG SJØLVFORSYNING

Seminar på Maihaugen

09.00

James Rebanks, sauebonde og bestseljande forfattar frå Lake District i England. Rebanks kritiserer industrialiseringa av jordbruket og framsnakkar ein økologisk og tradisjonell tilnærming til matproduksjon. Rebanks er seminarets hovudtalar.

10.00

Anders Nordstad, siviløkonom, blogger og vaktbikkje. På Anders Nordstad Blogg (50 0000 følgjarar) framsnakkar han eit småskala familielandbruk, og kritiserer utviklinga med stordrift, kommersialisering og eigne merkevarer (EMV).

Anders Nordstad

Pål Talmo

10.30

Pål Talmo, forsvarskoordinator mellom Trøndelag fylkeskommune, Ørlandet kommune og Forsvaret ved Ørlandet flystasjon, er oppteken av mat som beredskap. I ulike situasjonar, og særleg i ei tid med krig og politisk uro, er det viktig at vi som samfunn greier å forsyne oss sjølve med mat. Talmo snakkar om lokalmat som verdiskapar, kulturberar og beredskap.

11.00–11.30 PAUSE

James Rebanks

TYS DAG
29. OKTOBER

TEMA 3: ER DET Plass TIL ALLE?

Samtale om reiseliv og allemannsrett

11.30

Bente Lier, generalsekretær i Norsk Friluftsliv. Lier vil snakke om naturbasert reiseliv som regjeringa seier skal vere ei av våre viktigaste, framtidige eksportvarer. Lier spør seg om regjeringa sine reiselivsambisjonar tek omsyn til naturen si toleevne. Har vi gode besøksstrategier og forvaltingsplanar? Er vi førebudde?

12.00

Ingunn Elise Myklebust, professor ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen. Myklebust spør om det er på tide å sette grenser for allemannsretten. Vandring i naturen er godt for folkehelsa, men auka trafikk kan utgjere eit trugsmål mot naturen og dyra.

12.30–13.30 LØNSJ

Bente Lier

Ingunn Elise Myklebust

TYSDAG
29. OKTOBER

Linda Veiby

Hanne
Fjerdingsby Olsen

Halvor Dannevig

TEMA 4: EI FRAMTID FOR NATUR- OG KULTURARVEN?

13.30

Kulturminne er mål i krig og konflikt. For menneske på flukt kan tap av kulturarv kjennest som ei tilleggsbelastning. I lys av dei globale kulturminnetapa, kva blir strategien for å sikre og styrke vernet av vår eigen kulturarv? Innlegg ved **Linda Veiby**, konstituert avdelingsdirektør i Riksantikvaren med ansvar for beredskap, landskap og klima.

14.00

Landbruksindustrien veks, men småbruka blir lagt ned og utmarka gror att. Korleis skal vi få til ei realistisk omstilling til beste for naturressursane, dyra, menneska og maten? Innlegg ved **Hanne Fjerdingsby Olsen**, førsteamanuensis ved fakultetet for biovitenskap ved Norges miljø- og biovitenskaplege universitet, og leiar for NMBU berekraftsarena – Sustainable Food Systems.

14.30

Jorda skal mette 8 milliardar menneske. Saman med dei landlevande pattedyra utgjer menneska 96 % av den globale biomassen. Det gir ikkje mykje plass til dei ville dyra og den urørte naturen. Kva blir framtida for naturarven når stadig nye areal skal brukast til å brødfø oss menneska? Innlegg ved **Halvor Dannevig**, forskingsleiar ved Vestlandsforskning.

15.00

Panel samtale

Verda er ramma av krig og naturkrise. Korleis påverkar dei dramatiske hendingane i verda vår eigen kvardag? Korleis kan vi sikre ei berekraftig framtid for eigen natur og kultur? Deltakarar i samtalen er:

- Prisivinnande kokk **Heidi Bjerkan**,
- Forfattar og bonde **James Rebanks**,
- Avdelingsdirektør **Linda Veiby**.

Anne Ekornholmen, politisk redaktør i Nationen, leiar samtalen.

PÅMELDING, PRIS, OVERNATTING

STAD: Maihaugen, Lillehammer

TID: Måndag 28.–torsdag 29. oktober 2024

MÅLGGRUPPE: Alle med interesse for utviklinga i fjellet og utmarka

PRIS: Kr 800 (inkl. lønsj)

PÅMELDING MÅNDAG OG TYS DAG: museumsbillett.no/museum/1/produkt/1117

PÅMELDING MÅNDAG: museumsbillett.no/no/museum/1/produkt/1144

PÅMELDINGSFRIST: 25. oktober

KONFERANSEHOTELL: Scandic Lillehammer Hotel.

[Bestill her](#) eller ring 61 28 60 00. Referansekode BSTI281024

ARRANGØR: Maihaugen, Valdresmusea, Randsfjordmuseet,

Gudbrandsdalsmusea og Anno Museum

Konferansen er del av museumsprogrammet «Eit skigardsdele».

Programmet har støtte frå Kulturdirektoratet.

